

Richard Abel Musgrave – jeden z popredných predstaviteľov finančných teórií v 20. storočí

Úvod

Musgrave je považovaný za jedného z popredných ekonómov 20. storočia v oblasti verejných financií. Narodil sa v roku 1910 v Nemecku. Študoval na univerzite v Mníchove a Heidelbergu. Neskôr emigroval do USA, získal amerce občianstvo a študoval na Harvarde. Do roku 1941 bol aktívnym vyučujúcim ekonómie na tejto prestížnej americkej univerzite. Medzi Musgraveove príspevky patria štúdie verejných a meritných statkov, štúdie zaoberajúce sa daňovými prípadmi, daňovou progresivitou, fiškálnych systémov a úlohy fiškálnej politiky pri stabilizácii ekonomiky. Musgrave taktiež pozorne prekladal klasické texty teórie verejných financií do angličtiny, čím tieto texty sprístupnil širokej anglicky hovoriacej verejnosti.¹

Vo svojej pôvodnej práci *Teórie verejných financií* z roku 1959 teoretizoval o ekonomickej úlohe vlády v spolupráci so súkromným sektorom v demokratickej spoločnosti. Rozpočet verejného sektora koncipoval na tri vetvy (tri funkčné rámce, ktoré mali pôsobiť ako návrhy na rozdelenie vládnej činnosti), ktoré sa zaoberajú rozdelením (distribúciou) príjmov, prerozdelením zdrojov a stabilizáciou ekonomiky a rozoberal s tým súvisiace otázky efektívnosti. V rámci stabilizácie sa jednalo o zabezpečenie vysokej zamestnanosti a cenovej stability a časť rozdeľovania sa zaoberala dosiahnutím spravodlivého rozdelenia príjmov a zabezpečením efektívnosti. Poskytoval veľa podnetov na diskusie ohľadom otázok prerozdelenia zdrojov alebo zásahov do suverenity spotrebiteľa pri poskytovaní tovarov a služieb. Sám poukazoval na dôležitosť demokratických rozhodovacích procesov týkajúcich sa formovania daňového systému a poskytovania verejných statkov. Musgrave tiež predstavil nový koncept „merit wants“. Tým, že vo svojich dielach aplikoval mikroekonomickú analýzu, Keynesovskú makroekonómiu a zohľadnil vlastné imanie

¹ Spracované podľa: Universität Hohenheim: Richard Musgrave. 2007 [online].[cit. 2009.12.01]. Dostupné na internete: <https://www.uni-hohenheim.de/wi-theorie/Musgrave_Obituary.pdf>.

spôsobil revolúciu vo verejných financiách. Práve vďaka veľmi prístupnému štýlu sa táto kniha stala zásadnou teoretickou prácou v oblasti verejných financií.²

Medzi jeho ďalšie diela patria napríklad „Distribúcia odvodu daní od príjmovej skupiny obyvateľstva: Prípadová štúdia z roku 1948“, ktorá bola publikovaná v roku 1951 v *National Tax Journal*, *Klasika v teórii verejných financií* z roku 1958, ktorá vznikla v spolupráci s A. T. Peacockom, v roku 1963 to bola *Daňová reforma: Rast vlastného imania*. Ďalšia významná publikácia má názov *Fiškálne systémy* z roku 1969 a *Fiškálna reforma v Columbii* z roku 1979.³ Diela tohto autora sa vyznačujú kombináciou anglosaskej a nemeckej tradície verejných financií. V tej dobe vznikla skupina emigrujúcich ekonómov, ktorá sa nachádzala na rozhraní medzi dvoma generáciami – boli dosť starí na to, aby získali akademické tituly v Nemecku a Rakúsku, ale ešte dostatočne mladí na pokračovanie v štúdiu v Spojených štátoch alebo Veľkej Británii. Práve Musgrave je príkladom, že aj takýto prechod medzi „tradíciami“ môže byť veľmi plodný a sám je otvorený integrácii a rozvoju nových myšlienok.

V roku 2003 založil so svojou manželkou Medzinárodný inštitút verejných financií, na podporu mladých vedcov, ktorí spĺňajú vysoké štandardy vedeckej kvality, sú kreatívni a majú k tejto vede vzťah, ktorý je tak známy aj v Musgraveových dielach. Cena tohto inštitútu je udeľovaná každoročne najlepšiemu autorovi prednášky na kongrese. Autor musí byť mladší ako 40 rokov.⁴

Musgrave pôsobil ako poradca v oblasti daňovej reformy v niekoľkých štátoch, napríklad povojnovom Nemecku, Kórei, Bolívii a ďalších. Bol redaktorom *Quarterly Journal of Economics*, stal sa členom americkej akadémie vied, čestným prezidentom Inštitútu pre verejné financie a čestným členom Národnej asociácie daní. Bolo mu udelených niekoľko čestných doktorátov a cien. Až do svojej smrti pôsobil ako emiretný profesor Harvardskej univerzity a ako mimoriadny profesor na univerzite v Santa Cruz. Zomrel 15. januára 2007 v Santa Cruz vo veku 96 rokov.

² Spracované podľa: *Princeton University Library/ Richard A. Musgrave Papers, 1874-2008: Preliminary Finding Aid*. 2007 [online].[cit. 12.01.2010]. Dostupné na internete: <<http://diglib.princeton.edu/ead/getEad?eadid=MC236&kw=>>.

³ Spracované podľa: *Newschool: Richard A. Musgrave*. [online].[cit. 2009.12.02]. Dostupné na internete: <<http://homepage.newschool.edu/het/profiles/musgrave.htm>>.

⁴ Spracované podľa: *International Institute of Public Finance: IIPF Purpose*. 2009. [online].[cit. 12.2.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.iipf.org/index.htm>>.

Zoznam použitej literatúry

KNIHY/ MONOGRAFIE

1. SIBLÍK, J. 1984. *Dějiny finančních teorií*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1984. 89 s. 17-354-83 .
2. SIBLÍK, J. 1975. *Dějiny finančních institucí*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1975. 252 s. 17-142-75.
3. LISÝ, J. a kol. 2005. *Ekonomía v novej ekonomike*. 1. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2005. 624 s. ISBN 80-80787-063-3.
4. LISÝ, J. a kol. 2003. *Dejiny ekonomických teórií*. 1. vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2003. 385 s. ISBN 80-89047-60-2.
5. JAMES, É. 1968. *Dějiny ekonomického myšlení 20. století*. Praha: Academia, 1968. 514 s. 21-064-68.
6. BUCHHOLZ, T. G. 1993. *Živé myšlenky mrtvých ekonomů*. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1993. 268s. ISBN 80-85605-50-3.
7. GALBRAITH, J. K. 1984. *Ekonomía a spoločenské ciele*. 1. vyd. Bratislava: Pravda, 1984. 448 s. C28643.
8. HOLMAN, R. a kol. 2005. *Dějiny ekonomického myšlení*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 576 s. ISBN 80-7179-380-9.

INTERNETOVÉ ZDROJE

9. *AC Pigou essays* [online]. [cit. 28.03.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.megaessays.com/viewpaper/43952.html> >.
10. *Arthur Cecil Pigou: The Concise Encyclopedia of Economics / Library of Economics and Liberty* [online]. [cit. 28.3.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.econlib.org/library/Enc/bios/Pigou.html>>.
11. *Arthur Cecil Pigou: Biography from Answers.com* [online]. [cit. 2.2.2010]. Dostupné na internete: < <http://www.answers.com/topic/arthur-cecil-pigou> >.
12. *Gustav Cassel – FREE Gustav Cassel information/Encyclopedia.com: Find Gustav Cassel research* [online]. [cit. 05.01.2010]. Dostupný na internete: <<http://www.encyclopedia.com/doc/1E1-Cassel-G.html> >.
13. *Dejiny ekonomického mysleni (Vsebolec.cz 84636)/Dějiny ekonomického myšlení* [online]. [cit. 08.11.2009]. Dostupné na internete: <<http://www.scribd.com/doc/13131915/DejinyekonomickehomysleniVsebolec-84636>>.

FOR FIN, Odborný mesačník pre financie a investovanie, Bratislava,
Fin Star 2015, ISSN 1339-5416, November 2015

14. *Aktuality/Euro Info/Ked' je doma lepšie ako na západe* [online].[cit. 09.11.2009]. Dostupné na internete: <http://www.euroinfo.gov.sk/index/go.php?id=13&prm1=0&prm2=14&prm3=1099&od_den=4&od_mesiac=11&od_rok=2006&do_den=18&do_mesiac=11&do_rok=2006&h_text=&pt=0&page=3>.
15. *Karel Engliš- životopis/ Karel Engliš (1880-1961)- vúdčí osobnosť československé finanční a měnové politiky 20. a 30. let* [online].[cit. 12.11.2009]. Dostupné na internete: <<http://www.euroekonom.cz/osobnosti-clanky.php?type=jz-englis>>.
16. *American Economic Association/ General information* [online].[cit. 12.11.2009]. Dostupné na internete: <http://www.vanderbilt.edu/AEA/AboutAEA/gen_info.htm>.
17. *Edwin Robert Anderson Seligman/ encyclopedia.com* [online].[cit. 13.11.2009]. Dostupné na internete: <<http://www.encyclopedia.com/doc/1E1-Seligman.html>>.
18. *Biography: Alfred Marshall* [online]. [cit. 2009.11.07]. Dostupné na internete: <<http://www.answers.com/topic/alfred-marshall>>.
19. Universität Hohenheim: *Richard Musgrave*. 2007 [online].[cit. 2009.12.01]. Dostupné na internete: <https://www.uni-hohenheim.de/wi-theorie/Musgrave_Obituary.pdf>.
20. *Princeton University Library/ Richard A. Musgrave Papers, 1874-2008: Preliminary Finding Aid*. 2007 [online].[cit.12.01.2010]. Dostupné na internete: <<http://diglib.princeton.edu/ead/getEad?eadid=MC236&kw=>>>.
21. *Newschool: Richard A. Musgrave*. [online].[cit. 2009.12.02]. Dostupné na internete: <<http://homepage.newschool.edu/het/profiles/musgrave.htm>>.
22. *International Institute of Public Finance: IIPF Purpose*. 2009. [online].[cit. 12.2.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.iipf.org/index.htm>>.
23. *eTrend: Nobelovu cenu získali Elinor Ostrom a Oliver Williamson*. [online].[cit. 12.2.2010]. Dostupné na internete: <<http://blog.etrend.sk/knihozrut/2009/10/12/nobelovu-cenu-ziskali-elinor-ostrom-a-oliver-williamson/>>.
24. *Spoločné vlastníctvo ako alternatíva ku kríze/ PÚ SAV* [online].[cit. 12.2.2010]. Dostupné na internete: <http://www.progeko.savba.sk/pu/?id=Spolocne_vlastnictvo>.
25. *pinus@chicago>>> Nobelova cena za ekonomii 2009- Elinor Ostrom a Oliver Williamson* [online].[cit. 15.2.2010]. Dostupné na internete: <<http://pinus.bloguje.cz/816170-nobelova-cena-za-ekonomii-2009-elinor-ostrom-a-oliver-williamson.php>>.
26. *Nobelovku dostal Bushov kritik /svet/ ekonomika.sme.sk* [online].[cit. 01.04.2010]. Dostupné na internete: <<http://ekonomika.sme.sk/c/4123771/nobelovku-dostal-bushov-kritik.html>>.

27. *Dr. Harry Markowitz, Nobel Laureate & Chief Architect- GuidedChoice* [online].[cit. 12.03.2010]. Dostupné na internete: < http://www.guidedchoice.com/bio_markowitz.html>.

28. *Harry M. Markowitz- Autobiography/ Nobelprize.org* [online].[cit. 13.03.2010]. Dostupné na internete: < http://nobelprize.org/nobel_prizes/economics/laureates/1990/markowitz-autobio.html >.

29. *Capital Asset Pricing Model (CAPM) and Efficient Market Hypothesis (EMH) Contributing to the GI* [online].[cit. 13.3.2010]. Dostupné na internete: <<http://wileyeconomicsfocus.wordpress.com/2010/01/15/capital-asset-pricing-model-capm-and-efficient-market-hypothesis-emh-contributing-to-the-global-financial-crisis-gfc/>>.

30. *Joseph Stiglitz- Homepage* [online].[cit. 05.04.2010]. Dostupné na internete: <<http://www2.gsb.columbia.edu/faculty/jstiglitz/bio.cfm>>.

31. *Paul A. Samuelson- Biography/ Nobelprize.org* [online].[cit. 07.04.2010]. Dostupné na internete: < http://nobelprize.org/nobel_prizes/economics/laureates/1970/samuelson-bio.html >.